

NOVICA

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v sredo 18. oktobra 1854.

List 83.

Razstava v Parizu.

Kakor leta 1851 v Londonu na Angleškem bo prihodnje leto 1855 v Parizu na Francoskem razstava obertnijskega in kmetijskega blaga. Danasnji „oglasnik“ popisuje natanko, kdaj se bo začela in kako dolgo bo trpela, in ker je v tem razglasu naša kupčijska zbornica določno razložila dobičke, ki bi utegnili tudi za naše fabrikante, obertnike, kmetovavce in rokodelce izvirati iz te razstave, bomo v sledečem naznanili: katero blago je takošno, da se more v razstavo poslati, katero pa ne, da bo vsakdo vedil, ali sme s svojo robo po svetu ali ne.

Za razstavo pripravno je vse, kar je čisto novo ali se na novo vižo izdeluje, — kar je posebno lepo v robi ali v unanjih oblikah, — kar je posebno dobro, ali se po posebno nizki ceni prodaja, in če je blago tako, da se ga posebno veliko vsako leto spečá in prodá, ali tako, da bi utegnilo v prihodnjih časih posebno obrajtano biti. Nobeno blago tedaj, od siroverobe noter do izdelane stvari, — od priprostega orodja, od navadnih izdelkov, ki se vsaki dan na somnji vidijo, noter do naj bolj umetne mašine in do naj bolj od gospode potrebovanega blaga, ni izvzeto iz te razstave. Vse bo našlo mesto v razstavi, ako ima le kakošno važnost v tem, da je kaj posebnega novega, ali če tudi ne novega, da je le lepo in dobro v robi, ali če je tudi borno blago, da je terdno ali pa po ceni in tako, da se ga v kupčiji veliko spečá.

Dvojih ali več taci izdelkov, ki so si zlo podobni, naj se pa nikar ne pošilja več, kakor je ravno treba, da se dobro vidijo, posebno če so taki izdelki velike stvari. Če se pa pošljejo od katerega blaga le izgledi (muštri) ali poskušnje, morajo ti tolikšni biti, da se bo njih lastnost natanko presoditi zamogla. Če kdo od kakšnega blaga ne pošlje celega kosa, naj na oba konca pečat pritisne, ker se v razstavo nič na mero ne jemlje. Le kar kdo sam v svoji fabriki ali delavnišnici izdelá, naj se pošlje; če kupec pošlje kakošno blago, pa ni fabrika naznamovana, ki ga je izdelala, se ne bo porajtalo.

Na nobeno vižo pa se ne bojo jemale v razstavo žive živali ali rastline, tudi rastlinske ali živalske frišne stvari ne, ki so gnjilini podveržene: tudi take reči ne, ki poknejo in se raznesó in so tedaj nevarne, in vsi taki izdelki ne, ki so tolikšni, da presežejo namen razstave.

Vinski cveti, olja in izlečki, kisline in razjedljive soli in take stvari, ki se lahko unamejo, se bojo pa le jemale, ako so v terdnih posodah popolnoma varni. Lastniki taci stvari se bojo sicer še vsemu temu podvreči mogli, kar bo v teh zadevah predpisano.

Kako naj se blago pošilja, kakor vse drugo, kar je o tem vediti potreba, se zvé pri kupčijskih in obertnijskih zbornicah vsake dežele; njim je naročeno, vse potrebne izvedenja vsakemu dati, ki misli se vdeležiti te razstave.

Res koristno bi bilo, ako bi se tudi iz slovenskih dežel vse tako blago — naj je obertnijsko ali kmetijsko — v Pariz na ogled poslalo, od katerega se pri nas veliko izdelá ali pridela, in je, z eno besedo, takošno, da smemo upati, da bi se ž njim kupčija v nove kraje odperla. Stroški pošiljanja ne bojo veliki, ker bo po železnicah šlo vse zastonj.

Gospodarske novíce.

(*Spet en nov pomoček zoper tertno bolezen*). Goriška kmetijska družba je te dni pisala krajnski, da je v nekem nogradu polovico pridelka na to vižo gnjilobe obvarovano bilo, da so grojzde večkrat pomakali v mazilo, ki je bilo napravljeno iz ila in kravjeka v vodi raztopljenega. Lani je svetoval gosp. Vincenci konte Michieli iz Campolonga to namako, ki jo je letos grajšinski oskerbnik gosp. Jož. Dörfel v Radiznolu v austrijski Furlaniji na brajdnih tertah skusil in poterdil.

(*Ol ali pivo iz koruze*). V dunajskih novicah smo brali te dni sledeče oznanilo olarijam: Koruza je zdej, ko sta hmelj in ječmen tako draga, edin pomoček, da olarije kaj dobička donasajo. Neka olarija, ki je znana zavolj dobrega „Lagerbiera“, kuha koruzen ol že dve leti s prav dobrim uspehom; pri vsaki kuhi od 100 veder si prihrani 40 fl. Kdor hoče od tega kaj več zvediti, naj frankirane pisma pod nadpisom: „H. J. in Kukuruzbier-Angelegenheiten“ pošlje na Expedition der Presse na Dunaj.

(*Zboljšanje poljá po žagancah*). Z žagancami ali piljevinami je neki gospodar na Českem (po naznanilu „Centralblatt“ česke gosp. družbe) zlo zanemarjeno ilovnato zemljišče tako očitno zboljšal, da jih ne more prehvaliti. V tem popisu pravi, da je prevzel polje v silo slabem stanu, in ker ni imel dnarja, se ni mogel na kakšno drago vižo podstopiti poprave svojega novega posestva. Žaganja pa je bilo v tistem kraju veliko in dober kup. Kaj storí? Kupi si več voz žaganja in začne ž njim tokole:

Napravi velik kup in le spodnjo plast (lego) žaganc suho pusti; vsako drugo plast, ki jo je na kup nametati dal, je z vodo namočil in terdo z nogami potlačiti dal; celi kup krog in krog je zadelal z rušnjo. Potem je spodej podkuril na tisti strani, kjer je veter pihal, kakor se navadno kope žgó.

Na to vižo je zgorelo nekaj žaganja v pepel, večidel pa v oglje; cela kopa se je potem lahko podreti dala. (Konec sledí.)